

Adres artykułu: <https://bip.iaepan.edu.pl/arttykul/poczatki-rolnictwa-wyzyn-lessowych-i-obszarow-gorskich-oraz-antropogeniczne-przemiany>

Początki rolnictwa wyżyn lessowych i obszarów górskich oraz antropogeniczne przemiany

- [Trwające](#)
- [Zakończone](#)

Informacje o projekcie

Tytuł projektu: Początki rolnictwa wyżyn lessowych i obszarów górskich oraz antropogeniczne przemiany środowiska naturalnego.

Kierownik projektu: dr hab. Maria Lityńska-Zajac prof. nadzw. IAE PAN

Jednostka prowadząca projekt: Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Ośrodek Archeologii Gór i Wyżyn

Źródło finansowania projektu: statutowe

Kontakt:

e-mail: marialitynska@gazeta.pl

telefon: +48 4222905 (Ośrodek Archeologii Gór i Wyżyn, ul. Sławkowska 17, Kraków);

tel. +48 / 12 / 287 30 09 (Pracownia Archeologiczna w Igołomi)

+48 604249422 (kom. Maria Lityńska-Zajac);

Wykonawcy

Jednostki zaangażowane w projekt:

Nazwa jednostki: Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Ośrodek Archeologii Gór i Wyżyn,

Zakres obowiązków: jednostka prowadząca projekt

Nazwa jednostki: Instytut Botaniki UJ, Zakres obowiązków: współpraca prof. dr hab. A.

Zająca przy zadaniu E.1.1. Synantropizacja flory. Archeofity.

Nazwa jednostki: State University of NY, Buffalo, Zakres obowiązków: współpraca prof. dr Sarunas Milisauskasa przy zadaniu E.1.V. Budownictwo mieszkalne w kulturze pucharów lejkowatych na podstawie materiałów w Bronocicach.

Osoby zaangażowane w projekt:

Dr Agnieszka Czekaj-Zastawny, archeolog,
Zakres obowiązków: zadanie E.1.II - 6 miesięcy

Prof. dr hab. Janusz Kruk, archeolog,
Zakres obowiązków: (zadanie E.1.V) - 12 miesięcy

Dr hab. Maria Lityńska-Zajac Maria, prof. nadzw. IAE PAN, archeobotanik,
Zakres obowiązków: (zadania E.1.1) - 1 miesiąc
(zadanie E.1.II.2) - 2 miesiące
(zadanie E.1.IV.2) - 1 miesiąc

Mgr Danuta Makowicz-Poliszot Danuta, archeozoolog,
Zakres obowiązków: (zadania E.1.II.3) - 5 miesięcy
(zadanie E.1.IV.3) - 3 miesiące

Dr Bartłomiej Szmoniewski, archeolog,
Zakres obowiązków: (zadanie E.1.VI) - 12 miesięcy, zadanie zawieszone w roku 2012

Dr Krzysztof Tunia, archeolog,
Zakres obowiązków: (zadanie E.1.II.1) - 10 miesięcy

Dr Piotr Włodarczak, archeolog,
Zakres obowiązków: (zadanie E.1.IV.1) - 12 miesięcy

Dokumentacja rysunkowa:

Irena Jordan - 6 miesięcy
Jolanta Ożóg - 7 miesięcy
mgr Urszula Potyrała - 12 miesięcy

Osoby zaangażowane w projekt spoza IAE PAN

Prof. dr hab. Adam Zając, botanik, Instytut Botaniki UJ,
Prof. dr Sarunas Milisauskas, archeolog, State University of NY, Buffalo
Mgr B. Baczyńska, emerytowany pracownik IAE PAN

Charakterystyka

Cel główny projektu:

Głównym celem projektu jest poznanie relacji pomiędzy człowiekiem a jego środowiskiem naturalnym w neolicie i epoce brązu.

Cele szczegółowe projektu:

Celem prowadzonych badań, w ramach realizowanego zadania, są analizy archeologiczne, archeozoologiczne i archeobotaniczne materiałów pozyskanych na kilku stanowiskach archeologicznych (m. in. w Bronocicach, Słonowicach i Szarbi) pochodzących z neolitu i wczesnej epoki brązu. Analizy te obejmować będą relacje pomiędzy człowiekiem a jego środowiskiem naturalnym. W ramach realizowanego zadania rysuje się interesująca możliwość porównania preferencji siedliskowych różnych grup rolniczych, związanych z osadnictwem kultur ceramiki wstęgowej rytej, pucharów lejkowatych, mierzanowickiej i trzcinieckiej. Ważnym aspektem będą badania związane z produkcją żywności (hodowla i uprawa), łowiectwem oraz pozyskiwaniem surowców pochodzenia roślinnego ze środowiska naturalnego. Analiza jakościowa i ilościowa węgli drzewnych znalezionych na wymienionych stanowiskach archeologicznych pozwoli na uzyskanie wielu cennych informacji dotyczących, bezpośrednio, sposobu użytkowania drewna w przeszłości przez grupy ludzkie oraz, pośrednio, pozwoli wnioskować o dawnych zbiorowiskach leśnych. Rodzaj uzyskanych danych jest ściśle zależny od kontekstu archeologicznego. Ślady drewna na polepie, w postaci odcisków konstrukcyjnych, pozwolą na rekonstrukcje budownictwa mieszkalnego w kulturze pucharów lejkowatych.

W ramach projektu proponowane jest badanie osadnictwa z okresu wczesnego neolitu (stanowiska kultury ceramiki wstęgowej rytej) pochodzących głównie z dzisiejszego obszaru Polski południowo-wschodniej.

Ważnym elementem opracowywanego zadania będzie monografia poświęcona cmentarzysku kultury pucharów lejkowatych w Słonowicach.

Nieco odrębnym zagadnieniem będzie opracowanie osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza w dorzeczu Casimcea na wyżynie Dobrudży i jego wpływu na zmiany środowiska naturalnego

Wpływ człowieka na środowisko naturalne zostanie omówiony również przy analizie gatunków synantropijnych rozpoznanych w nawarstwieniach archeologicznych.

Przedstawiony projekt obejmie kilka etapów prac. Obecnie realizowane będą (do wygaśnięcia) wymienione poniżej tematy badawcze.

W ramach realizowanych zadań badawczych uzyskane zostaną istotne dane archeologiczne i paleośrodowiskowe. Główny problem badawczy, jakim jest kontekst środowiskowy kultur neolitycznych, jest tematem wciąż stosunkowo mało zbadanym. Prowadzone studia mogą wnieść wiele interesujących danych dla zrozumienia procesu neolityzacji. Wpływ człowieka na zmiany w środowisku naturalnym przedstawiony zostanie w pracy omawiającej niektóre zagadnienia związane z synantropizacją flory.

Harmonogram projektu:

E.1.1. Synantropizacja flory. Archeofity.

2012 - Analiza archeofitów występujących w materiałach kopalnych i porównanie ich występowania w dzisiejszej florze. Wybrane przykłady. Artykuł, autorzy: A. Zając, M. Lityńska-Zając

E.II. Zespół osadniczy z neolitu i starszej epoki brązu w Słonowicach.

2012 - Monografia Cmentarzysko kultury pucharów lejkowatych w Słonowicach - autor K. Tunia

Artykuły: Zwierzęce szczątki kostne z obiektów kultury trzcinieckiej na stanowisku G w Słonowicach autor - D. Makowicz-Poliszt

Badania archeobotaniczne w Słonowicach autor - M. Lityńska-Zając

E.1.III. Osadnictwo wczesno neolityczne Polski południowo-wschodniej.

2012 - Analiza rozwoju form i ornamentyki naczyń KCWR – sprawozdanie z wykonanych prac

2015 - Monografia i seria artykułów - autor A. Czekaj-Zastawny

E.1.IV. Mikroregion osadniczy nad dolną Rabą we wczesnej epoce brązu.

2012 Rozdział - Analiza kulturowo-chronologiczna materiałów kultury mierzanowickiej z dorzecza Raby. autor - P. Włodarczak

2012 Rozdział - Opracowanie szczątków roślinnych ze stanowiska 9 w Szarbi. autor - M. Lityńska-Zając

2012 Rozdział - Zwierzęce szczątki kostne ze stanowiska kultury mierzanowickiej w Szarbi. autor - D. Makowicz-Poliszt

2013 - Monografia wieloautorska, autorzy: P. Włodarczak, B. Baczyńska, M. Lityńska-Zając, D. Makowicz-Poliszt

E.1.V. Budownictwo mieszkalne w kulturze pucharów lejkowatych na podstawie materiałów w Bronocicach.

2012 - Analizy odcisków konstrukcyjnych na polepie z obiektów KPL faz BR I-III w Bronocicach, J. Kruk

2015 - Monografia wieloautorska

E.1.VI. Osadnictwo wczesnośredniowieczne w dorzeczu Casimcea na wyżynie Dobrudży

i jego wpływ na zmiany środowiska naturalnego.

2014 - Monografia autorska. Realizacja zadania zawieszona w roku 2012 z uwagi na urlop naukowy.

Efektem realizacji projektu będą monografie dotyczące:

2012: Stanowiska w Słonowicach, autor K. Tunia

2013: Mikroregionu osadniczego nad dolną Rabą, autorzy: P. Włodarczak, B. Baczyńska, M. Lityńska-Zajac, D. Makowicz-Poliszot

2014: Osadnictwa wczesnośredniowiecznego w dorzeczu Casimcea na wyżynie Dobrudży, autor B. Szmoniewski

2015:

Osadnictwa wczesno neolitycznego w Polsce południowo-wschodniej, autor A. Czekaj-Zastawny

Budownictwa mieszkalnego KPL - Monografia wieloautorska

Artykuły dotyczące:

2012:

Synatropizacji flory - autorzy: A. Zajac, M. Lityńska-Zajac

Szczątków kostnych w Słonowicach - D. Makowicz-Poliszot

Szczątków roślinnych w Słonowicach - M. Lityńska-Zajac

2012-2015 seria artykułów Osadnictwo wczesno neolityczne Polski południowo-wschodniej. autor A. Czekaj-Zastawny

Publikacje

A. Czekaj-Zastawny, M. M. Przybyła. 2012. Modlniczka 2, powiat krakowski - cmentarzysko kultury ceramiki wstęgowej rytej i osady neolityczne. Via Archaeologica. Źródła z badań wykopaliskowych na trasie autostrady A4 w Małopolsce. Kraków.

Image not found or type unknown

Image not found or type unknown

Załączniki:

[2020-05-fot 2-5 . Plik w formacie: jpg . Rozmiar pliku: 40 kB](#)

label_file_format jpg 40 kB

Opublikował w BIP :	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
----------------------------	--------------------------------------

Data opublikowania:	13.05.2020 14:05
Liczba pobrań:	8

[2020-05-fot 1-7 . Plik w formacie: jpg . Rozmiar pliku: 39 kB](#)

label_file_format jpg 39 kB

Opublikował w BIP :	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data opublikowania:	13.05.2020 14:05
Liczba pobrań:	8

Metryczka

Opublikował w BIP:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data opublikowania:	13.05.2020 14:05
Ostatnio zaktualizował:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data ostatniej aktualizacji:	13.05.2020 14:05
Liczba wyświetleń:	9